

Zienswijze op voorgenomen wijziging “Besluit Activiteiten Leefomgeving – verzegelingsplicht pleziervaartuigen

P.R. Beekman

philip@pbeekman.com

06 502 666 90

actief zeezeiler en verenigingslid van PZV-Zeezeilen en Hallberg-Rassy connectie.

Voorop staat dat de goede bedoeling van de regeling om de lozing van faecaliën op oppervlaktewateren te verbieden niet wordt betwist. Uit lid 2 blijkt dat het niet de bedoeling kan zijn geweest is om de lozing van urine te verbieden.

Wel kan betwist worden of deze bedoeling noodzakelijk is voor lozingen van recreatievaart op alle binnenwateren (Het is moeilijk voorstelbaar dat de impact op Waddenzee, Eemsmond, Westerschelde en Oosterschelde ook maar enigszins vergelijkbaar is met die op bijvoorbeeld de Loosdrechtse plassen, de Biesbosch of de Vecht).

Verder is de formulering in het bestaande “Besluit Activiteiten Leefomgeving” 17.16 lid2 een combinatie van een doel (het toestaan van lozing urine) en het middel (een op een zeer bepaalde manier uitgevoerde inrichting). Dit is voor de recreatievaart een zeer ernstige beperking.

Tegen het voorgestelde “wijziging Besluit activiteiten leefomgeving” zijn verder nog de volgende bezwaren in grote lijnen:

- de voorgestelde regeling gaat aanzienlijk verder dan de in de motie de Groot gevraagde verzegeling van vuilwatertanks.
- de regeling vormt de facto een enorme uitbreiding van de bedoeling van het verbod tot lozing zoals boven aangegeven. Dit omdat voor hygiënisch gebruik van het toilet, na het verwijderen van de ontlasting het doorspoelen van de leidingen nog noodzakelijk is.
- er wordt gesuggereerd dat het verbod niet wordt nageleefd, maar dat wordt nergens met onderzoek onderbouwd. Het loutere feit dat de handhaving moeilijk is, is hiervoor onvoldoende argument. Ook wordt de impact op gezondheid en milieu nergens met feiten onderbouwd. De grote beschikbaarheid van Blauwe Vlag locaties suggereert dat het met de veiligheid en gezondheid op heel veel plaatsen wel meevalt.
- het is zeker de vraag of de praktische bezwaren en de inbreuk op de privacy, die in het kader van de handhaving gevergd wordt, in verhouding staat tot de ernst van de impact op milieu en gezondheid.
- over de uitwerking van de ministeriële regeling is nog niet voldoende bekend, zodat de feitelijke impact op de recreatievaartnog niet goed is in te schatten.
- De argumenten suggereren dat de uitvoerbaarheid voor recreatievaart eenvoudig is (en dus nagenoeg geen financiële impact heeft), maar dit is voorlopig nog niet het geval. Ook zijn sommige argumenten onjuist (zie hierna).
- de recreatievaart is een relatief kleine vervuiler en de voorgestelde regeling is in wezen “met een kanon op een mug schieten”.

Overigens zijn er heel veel verboden die makkelijk te handhaven zijn, maar die niet worden nageleefd en ook niet gehandhaafd. (twee voorbeelden: voertuigen die veel meer lawaai produceren dan toegestaan en handhaving verlichting fietsen).

Hierna volgt verder nog commentaar in detail op de Nota van Toelichting, dat mutatis mutandis ook van toepassing is op de Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid

Gedetailleerd commentaar op zienswijze (doorlopend genummerd)

pagina 1

(1)

Door de Tweede Kamer is een motie van het lid van de Tweede Kamer De Groot (D66) aangenomen om een verzegeling in regelgeving te verankeren.

In de motie gaat het om verzegeling van vuilwatertanks. Het voorstel gaat veel verder

pagina 2

(2)

... en wordt het verbod niet goed nageleefd. Veel toiletwater van pleziervaartuigen wordt om die reden nog steeds ongezuiverd in het oppervlaktewater geloosd

Deze stelling is vaag: wat wordt bedoeld met “niet goed nageleefd” en met “Veel”? Hoe is dat bepaald? In het “Verkennd Onderzoek”¹ wordt dit probleem niet genoemd. Maar worden wel heel veel ander bronnen van verbuiling behandeld. Overigens stelt het rapport dat er een gebrek aan sturingsrapportage is.

Ik spreek veel watersporters en die gaan heel consentieus om met het lozingsverbod.

(3)

... een gezondheidsrisico op voor de mensen die daarin zwemmen.

Er zijn in Nederland nu al 183 Blauwe Vlag Locaties zijn, waaronder 127 jachthavens. Voor toekenning Blauwe vlag is waterkwaliteit en –veiligheid een belangrijk criterium. Het is dus zeker mogelijk om zonder verscherpt toezicht dit risico te minimaliseren, zo niet uit te sluiten.

(4)

Hiermee wordt ook invulling gegeven aan de aangenomen motie van het lid van de Tweede Kamer De Groot (D66), waarin werd verzocht om een dergelijke verzegeling in regelgeving te verankeren

Zoals al eerder gesteld, de motie vraagt niet om een dergelijke verzegeling, maar alleen om verzegeling vuilwatertanks (waar ook praktische bezwaren tegen zijn)

¹ De organisatie en uitvoering van de VTH-taken op het gebied van waterkwaliteit, 62424 – Openbaar ,29 juni 2020

(5)

Belangrijk knelpunt is dat een opvangtank – in vergelijking met de internationaal meest gangbare zuiveringsvoorzieningen voor pleziervaartuigen – relatief veel volume inneemt.

Wat zijn dan de internationaal meest gangbare zuiveringsvoorzieningen voor pleziervaartuigen? Er is een zuiveringsvoorziening voor “superjachten”², maar die is zeker niet geschikt voor kleinere pleziervaartuigen, en een vergelijkbare oplossing voor kleinere pleziervaartuigen is ook niet te verwachten, en zeker niet binnen enkele jaren.

De zin hiervoor suggereert dat er gangbare oplossingen zijn, die nota bene ook minder volume zouden innemen. Dat is echter niet zo.

pagina 3

(6)

Met de genoemde wijziging van de Rlbi (en de overeenkomstige voorschriften in het Bal) is lozing van aan boord gezuiverd toiletwater mogelijk geworden. Met het daarin opgenomen instrument van typegoedkeuring met certificaat en onderhoudsvoorschriften wordt geborgd dat de installatie goed functioneert en bestendig blijft functioneren tijdens het gebruik, onder meer door de apparatuur gedurende langere tijd te testen. Op de aanwezigheid van het bij de typegoedkeuring behorende certificaat en het voldoen aan de installatie-, gebruiks- en onderhoudsvoorschriften kan toezicht worden gehouden.

Deze hele alinea suggereert een oplossing die er niet is

(7)

Deze eerdere wijziging [mogelijkheid lozing van aan boord gezuiverd toiletwater] heeft mogelijk al geleid tot een vermindering van lozingen van ongezuiverd toiletwater in oppervlaktewater.

Is er enige aanleiding om bovenstaande te veronderstellen? Is daar inzicht in?

(8)

Daarbij gaat het er uiteindelijk om dat de toezichthouder kan controleren op welke locatie de afsluiter geopend is geweest. Dit kan met name een oplossing zijn voor pleziervaartuigen die regelmatig vanuit de binnenwateren de zee op gaan of naar bepaalde landen, waar het lozingsverbod niet geldt. Op basis van het gewijzigde artikel 17.4 is de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bevoegd om te beslissen op aanvragen om gelijkwaardige maatregelen (zie ook onder ‘Gelijkwaardige oplossing’).

Hier wordt gesuggereerd dat er een gelijkwaardige oplossing zal zijn; dat valt te betwijfelen, zie verder commentaar bij “Gelijkwaardige oplossing”

(9)

... ook kiezen voor een zuiveringsinstallatie aan boord

Die is er niet

² Ecomar SX, <https://ecomar.tecnicomar.it/?lang=en#ecomarsx>

(10)

... zijn dat via dat toilet alleen urine en spoelwater kunnen worden geloosd

Voor een groot deel van de pleziervaartuigen is niet te verwachten dat dit een oplossing is.

pagina 4

(12)

(de hele tekst over toezicht)

Het is de vraag of de ernst van de vervuiling zodanig is dat dit een dergelijk zware inbreuk op de privacy rechtvaardigt.

De potentiële problemen worden wel benoemd, maar zodanig vaag, dat hier geen zinnig oordeel over gegeven kan worden. Het feit dat 50000 eigenaren bereid zijn geweest om te investeren in een vuilwatertank (geen kleine ingreep) geeft aan dat er bij veel watersporters veel begrip is om zorgvuldig met hun toiletwater om te gaan.

pagina 5

(13)

... Dit heeft een positief effect op het milieu en de gezondheid van zwemmers.

Het is voorstelbaar dat deze maatregel enig effect heeft. Maar zonder kwantificering van die verwachting is het de vraag of dit effect zo groot zal zijn, dat een verdergaande restricties zoals bedoeld met daaraan gepaard kosten en inbreuk op privacy rechtvaardicht.

Hoe groot is dit effect? Gezien het grote aantal Blauwe vlag havens is het de vraag of er wel een gezondheidsrisico is.

(14)

Deze afsluiters zijn (vrijwel) allemaal zo uitgevoerd dat ze in gesloten stand verzegeld kunnen worden.

“(vrijwel) allemaal” is onjuist. Pleziervaartuigen gaan lang mee en de oudere afsluiters zijn zeker niet voorzien van een dergelijk mogelijkheid. Sommige nieuwere afsluiters zijn wel daarmee uitgerust, maar het is de vraag of dat op oudere afluiters ook kan worden toegepast. Ook dit hangt af van eventuele eisen die hieraan gesteld worden.

Het hangt van de eisen die aan de verzegeling worden gesteld af of dit zonder kosten kan. Het vervangen van afsluiters is mogelijk, maar daarvoor moet de boot op de wal. Gerekend moet worden met enkele honderden euro's per boot waar dit nodig zal zijn.

(13)

In de Omgevingsregeling zijn voorschriften gesteld aan het zegel en de distributie daarvan.

Die regeling is nog niet beschikbaar en dus is nog niet te beoordelen of dit in alle situaties werkbaar is.

(14)

Bijvoorbeeld als zij langere tijd op zee of in het buitenland verblijven, en ze het toiletwater niet kwijt kunnen bij ontvangstinstallaties. De Omgevingswet biedt de mogelijkheid voor maatwerk of het toepassen van een gelijkwaardige oplossing (zie hierboven, onder *Gelijkwaardige oplossing*).

Hier wordt gesuggereerd dat er een oplossing voor deze situaties is, maar als die niet beschreven is, kan deze niet beoordeeld worden.

(15)

In de ministeriële regeling is erin worden [sic.] voorzien dat pleziervaartuigen uit het buitenland een zegel kunnen verkrijgen om daarmee de afsluiter in gesloten stand te verzegelen.

Ook hier is de vraag aan de orde of dit bij de in die schepen toegepaste afsluiters kan.

Pagina 6

(16)

Hiertoe zal de eigenaar van het pleziervaartuig een daartoe verstrekt zegel moeten verkrijgen en ervoor zorgdragen dat het zegel wordt aangebracht. Doordat hij het zelf kan aanbrengen, zijn de kosten van die handeling minimaal.

De kosten van die handeling zijn inderdaad minimaal. Mag ik hieruit opmaken dat de zegels gratis verstrekt worden.

Er is al op gewezen dat er mogelijk aanzienlijke kosten zijn om voorzieningen voor verzegeling te treffen.

(17)

Onderhavige wijziging van het Bal is voorbereid in een overleg waarin onder meer vertegenwoordigers van HISWA-RECRON, Waterrecreatie Nederland, het Watersportverbond, het platform Waterrecreatie, de Nederlandse Vereniging van Toerzeilers, het Verbond Nederlandse Motorbootsport, de Nederlandse Jachtbouw Industrie en de Unie van Waterschappen hebben geparticipeerd.

Zijn deze organisaties tevreden over de mate waarin rekening is gehouden met hun inbreng? De publieke reactie van het watersportverbond wekt de indruk dat dit bepaald niet zo is.

(18)

Voor wat betreft het moment van inwerkingtreding wordt aangesloten bij de systematiek van de vaste verandermomenten. In het besluit is geen overgangsrecht opgenomen. Over het besluit en de invoering daarvan zal met de branche worden gecommuniceerd.

Invoering kan pas als:

- de ministeriële regeling bekend en uitvoerbaar is, met name ook voor zeegaande vaartuigen
- er voldoende tijd is om eventueel noodzakelijke aanpassingen aan vaartuigen aan te brengen op een daarvoor logisch moment.